

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v právnej veci žalobcu: **E., s.r.o., K.K.**, zastúpený advokátom *JUDr. F. K.*, Advokátska kancelária K.K., proti žalovanému: **Národný inšpektorát práce Košice, Masarykova č. 10**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného zo dňa 25. mája 2009 č. S/2009/00898-2.1 0-33/2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S 98/2009-69 zo dňa 27. mája 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S 98/2009-69 zo dňa 27. mája 2010 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného uvedené v záhlaví tohto rozsudku mal preukázané, že žalovaný preskúmaným rozhodnutím zo dňa 25. mája 2009 č. S/2009/00898-2.1 0-33/2009, zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Košice zo dňa 23.2.2009 č. 20/09/O, ktorým žalobcovi bola uložená pokuta vo výške 4.000 € podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z.z.“), a to za porušenie ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z.z.“) sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych a ostatných predpisov na zaistenie BOZP, za ktoré sa podľa § 39

Zákonníka práce považujú aj technické normy, na tom skutkovom základe, že pri regulácii závažia na stožiaroch typu BP došlo nedodržaním bezpečnej vzdialenosti od živých častí pod napätím k pracovnému úrazu, pri ktorom zomrel M. S., zamestnanec žalobcu, čím žalobca porušil článok 128 písm. a/ STN 34 3109 tým, že nebol vydaný „Záznam o poučení“, ani „Príkaz B“.

Krajský súd poukázal na to, že medzi účastníkmi bol sporný výklad a aplikácia STN, a to v závislosti od posúdenia regulácie závažia na stĺpe typu BP ako práca na elektrickom alebo neelektrickom zariadení, od posúdenia ktorej otázky potom závisela dôvodnosť uloženia pokuty žalobcovi pre porušenie povinnosti sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie predpisov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, keďže žalobca tvrdil, že neporušil žiadne predpisy a k úrazu došlo z viny zamestnanca, ktorý vzhľadom na svoju kvalifikáciu bol oprávnený pracovať samostatne, trvajúc na tom, že aplikácia článku 128 písm. a/ STN 34 3109 neprichádza do úvahy, lebo išlo o prácu na elektrickom zariadení, na ktoré sa vzťahuje STN 34 3100.

Podľa názoru krajského súdu výklad žalobcu nebol správny, pretože spomínaná STN 34 3100 je len kmeňovou úpravou pre elektrické inštalácie vo všeobecnosti, kým STN 34 3109 je osobitnou úpravou pre trakčné vedenie na elektrizovaných tratiach, s poukazom na to, že žalobca na jednej strane tvrdil, že stĺp typu BP je súčasťou elektrického zariadenia – trakčného vedenia, ale na druhej strane nesúhlasil s aplikáciou osobitnej úpravy pre trakčné vedenia.

Ďalej podľa názoru krajského súdu výklad žalobcu odporuje zásadám logického uváženia, konkrétne výkladu a *minoris ad maius*, pretože funkčnosť dôsledku požaduje prísnejšiu ochranu pri neelektrických zariadeniach a zariadeniach ešte nepripojených na napätie, pri ktorých je potrebný „záznam o poučení alebo príkaz „B“ a nižší stupeň ochrany pri práci na elektrickom zariadení pod napätím, pri ktorých podľa jeho názoru „záznam o poučení“ a príkaz „B“ nie je potrebný. Mal za to, že žalovaný správne uviedol, že aj keby akceptoval (čo neurobil) tvrdenie žalobcu o tom, že ide o elektrické zariadenie – trakčné vedenie pod napätím, žalobca by musel postupovať podľa časti C STN 34 3109, ktorá upravuje túto činnosť.

Krajský súd považoval za dôvodnú žalobnú námietku, že sa nemôže vzťahovať časť C na trakčné vedenie s poukazom na článok 128 písm. a/ STN 34 3109, pretože aplikácia tejto časti nie je podmienená úpravou článku 128 písm. a/, keďže článok 128 sa vzťahuje na prácu v blízkosti trakčného vedenia a časť C na prácu na trakčnom vedení pod napätím.

Krajský súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že regulácia závažia na stĺp typu BP, ktorú vykonával postihnutý zamestnanec žalobcu, treba kvalifikovať ako činnosť na neelektrickom zariadení v blízkosti trakčného vedenia, na ktorý sa vzťahuje článok 128 písm. a/ STN 34 3109 a súčasne, že žalobca nepostupoval podľa uvedeného článku technickej normy, vyslal svojho zamestnanca, hoci s vyššou kvalifikáciou, ale bez poučenia alebo vydania príkazu B, čím porušil bezpečnostné predpisy, a preto žalovaný neporušil zákon, keď žalobcovi uložil pokutu podľa § 19 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z.z.

Ostatné žalobné námietky týkajúce sa zisťovania skutkového stavu, nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a nedostatkov dôvodov krajský súd nepovažoval za dôvodné, s poukazom na to, že tieto námietky neboli ani premetom odvolania.

Krajský súd žalobu zamietol podľa § 250j ods. 1 O.s.p..

Rozhodovanie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil podľa § 250k ods. 1 O.s.p., žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože v konaní nemal úspech.

Proti rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Poukázal na rozhodnutia správnych orgánov, ktorými mu na základe vykonaného vyšetrovania príčin vzniku predmetného pracovného úrazu bola uložená pokuta vo výške 4.000 € podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z.z.. Nesúhlasil so závermi vyšetrovania príčin predmetného pracovného úrazu uvedenými v rozhodnutiach správnych orgánov oboch stupňov. Trval na tom, že sa nedopustil porušenia žiadnej povinnosti vyplývajúcej mu z právneho a ani iného predpisu na zaistenie BOZP, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom, v súvislosti s ktorým mu bola uložená pokuta. Namietal, že krajský súd sa stotožnil s právnymi závermi správnych orgánov oboch stupňov vyjadrenými v ich rozhodnutiach, bez vlastného zdôvodnenia. Citoval ustanovenie článku 128 písm. a/ STN 34 3109, zdôrazniac, že na vykonávanie prác, pri ktorých došlo k vzniku predmetného pracovného úrazu sa však čl. 128 písm. a/ STN 34 3109 nevzťahuje a to z dôvodov, že čl. 128 písm. a/ STN 34 3109 upravuje iba postup pri prácach „na neelektrickom zariadení a na elektrickom zariadení vo výstavbe, ktoré ešte nebolo pripojené na napätie“ na rozdiel od STN 34 3100, ktorá v čl.7.4.2.2 upravuje práce na elektrickej inštalácii (bez rozlišovania druhu inštalácie alebo zariadenia). Poukázal na to, že v súvislosti s úrazom, s ktorým bola mu uložená pokuta, došlo pri vykonávaní prác pri regulácii závažia na stožiar č. 85 C typu BP, ktorý je však elektrickým zariadením, čo vyplýva z definície pojmov uvedenej v bode 1.2.1. ČSN IEC 91, podľa ktorej definície stožiar typu BP je súčasťou elektrického trakčného nadzemného vedenia, ktoré sa skladá aj zo základov, nosných konštrukcií a akýchkoľvek nosných komponentov na zavesenie a izoláciu vodičov. Dôvodil, že čl. 128 písm. a/ STN 34 3109 sa vzťahuje iba na práce v blízkosti trakčného vedenia vykonávané zamestnancami bez elektrickej kvalifikácie, ktorí boli poučení, u osôb s elektrotechnickou kvalifikáciou sa postupuje podľa STN 34 100, s poukazom na to, že úrovne kvalifikácie osôb pri prácach na elektrickej inštalácii určuje STN 34 3100, podľa ktorej práce v blízkosti živých častí môže vykonávať: a/ osoba poučená pod dozorom znalej osoby s vyššou kvalifikáciou, b/ znalá osoba s dohľadom osoby s vyššou kvalifikáciou, c/ znalá osoba s vyššou kvalifikáciou sama, pričom elektrotechnická kvalifikácia osoby postihnutej pracovným úrazom bola na úrovni osoby znalej s vyššou kvalifikáciou, z čoho vyplýva, že M. S. podľa čl. 7.4.2.2. písm. c/ STN 34 3100 mohol práce vykonávať samostatne. Ďalej dôvodil, že Železnice Slovenskej republiky potvrdili, že stožiar typu BP bol zariadením, ktoré bolo nielen v čase vzniku pracovného úrazu, ale aj v bežnej prevádzke pod napätím a teda sa nejedná o neelektrické zariadenie a ani o elektrické zariadenie vo výstavbe, ktoré nebolo ešte pripojené, a preto na práce pri regulácii závažia na tomto type stožiaru nemožno aplikovať čl. 128 písm. a/ STN 34 3109, ako uzatvára súd v napadnutom rozsudku. Súčasne poukázal na to, že bezpečnostné požiadavky na obsluhu a prácu na elektrických inštaláciách podľa STN 34 3100 umožňujú vykonávať práce na stožiaroch typu BP bez vypnutia za dodržania bezpečnostnej vzdialenosti od živej časti pod napätím. Vyslovil názor, že z uvedených predpisov jednoznačne vyplýva, že na práce spočívajúce v regulácii závažia stožiaru typu BP, pri ktorých došlo k predmetnému pracovnému úrazu, vykonávanými osobami s vyššou elektrotechnickou kvalifikáciou nie je možné aplikovať čl. 128 písm. a/ STN 34 3109, keďže stožiar typu BP nie je neelektrickým zariadením ani zariadením vo výstavbe ešte nepripojeným na napätie. Ďalej tvrdil, že skutočnosť, že na práce, pri ktorých došlo k vzniku pracovného úrazu, sa nemôže aplikovať čl. 128 písm. a/ STN 34 3109, potvrdzuje aj vyjadrenie Odboru bezpečnosti a inšpekcie Generálneho riaditeľstva Železníc Slovenskej republiky. Zdôraznil, že M. S. si smrť zavinil

sám, bez akéhokoľvek spoluzavinenia, či porušenia akýchkoľvek predpisov zo strany zamestnávateľa, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s týmto pracovným úrazom, s poukazom na to, že tvrdenú skutočnosť potvrdzujú aj závery vyšetrovania vyšetrovacej komisie za účasti Odboru bezpečnosti a inšpekcie Generálneho riaditeľstva Železníc SR, ako aj znalecký posudok vypracovaný v trestnom konaní vedenom Odborom železničnej polície Č. pod č. ČVS: ŽP-103/2008-ČT. Vytýkal krajskému súdu, že svoje rozhodnutie zredukoval na otázku, či stožiar, na ktorom došlo k vzniku pracovného úrazu, je alebo nie je elektrickým zariadením a teda preskúmal iba to, či rozhodnutia správnych orgánov vychádzali zo správneho právneho posúdenia veci, pričom ďalšími žalobnými dôvodmi, ktoré odôvodňujú zrušenie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, sa nezaoberal. Namietal, že napadnuté rozhodnutia správnych orgánov nie sú v súlade so zákonom.

Žalovaný správny orgán navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z jeho vecne a právne správnych dôvodov potvrdiť. Nesúhlasil s dôvodmi uvedenými v odvolaní žalobcu. Tvrdil, že k argumentácii žalobcu, ktorá je v zásade zhodná s tou, ktorú uviedol v odvolaní, v žalobe, ako aj na pojednávaní krajského súdu, sa opakovane a podrobne vyjadril počas správneho konania, ako aj v súvislosti s preskúmaním napadnutého rozhodnutia a na týchto vyjadreniach naďalej trvá. Poukázal na skutočnosť, že Inšpektorát práce Košice v protokole z vyšetrenia príčin vzniku smrteľného úrazu M. S. uviedol, že aj poškodený porušil predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia tým, že ako osoba s elektrotechnickou kvalifikáciou sa priblížil k živým častiam na vzdialenosť menšiu, ako je povolená, čo však neznamená, že zamestnávateľ nie je povinný dodržiavať predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v zmysle zákona č. 124/2006 Z.z.. Trval na tom, že predloženým spisovým materiálom, ako aj svojim vyjadrením k žalobe dostatočne a jednoznačne preukázal, že obidva správne orgány postupovali v súlade so zákonom v zmysle § 3 správneho poriadku, spoľahlivo, presne a úplne zistili skutkový stav v súlade s § 3 a s § 32 ods. 1 správneho poriadku, rozhodli plne v súlade s § 46 a s § 47 správneho poriadku, a preto ďalšie námietky žalobcu uvedené v odvolaní sú neopodstatnené. Nestotožnil sa s tvrdením žalobcu, že z dôvodov uvedených v jeho odvolaní vyplýva, že napadnuté rozhodnutia správnych orgánov nie sú v súlade so zákonom, majú za to, že bolo preukázané, že správne orgány oboch stupňov postupovali v predmetnej veci plne v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Vyslovil názor, že nie je možné akceptovať tvrdenie žalobcu, že krajský súd svoje rozhodnutie v danej veci zredukoval na otázku, či stožiar, na ktorom došlo k vzniku pracovného úrazu, je alebo nie je elektrickým zariadením, a teda preskúmal iba to, či rozhodnutia správnych orgánov vychádzali zo správneho právneho posúdenia veci. Ďalšie skutočnosti, o ktorých žalobca tvrdil, že odôvodňujú zrušenie rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov, nepovažoval za relevantné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa ust. § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c ods. 1 v spojení s §§ 211 a nasl., postupom podľa § 250ja ods. 2 a dospel k záveru, že odvolanie v danej veci nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu a súčasne jeho zrušenia a vrátenia mu veci na ďalšie konanie, ktorým rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o uložení sankcie za porušenie ust. § 9 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z.z., a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté

rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a konania im predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Odvolačí súd dáva do pozornosti, že predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný s konečnou platnosťou rozhodol o uložení sankcie žalobcovi za porušenie povinností podľa zákona č. 124/2006 Z.z..

Odvolačí súd z predloženého spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis zistil, že Inšpektorát práce Košice ako správny orgán prvého stupňa rozhodnutím zo dňa 23.2.2009 č. 20/09/O, uložil žalobcovi pokutu vo výške 4.000 € podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z.z. za porušenie predpisov uvedených v § 2 ods. 1, písm. a/, bod 2 zákona č. 125/2006 Z.z., konkrétne § 9 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z.z.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že Inšpektorát práce Košice vykonal vyšetrenie príčin vzniku závažného pracovného úrazu postihnutého M. S., zamestnanca žalobcu, ku ktorému došlo dňa 10.11.2008 na tom skutkovom základe, že pri regulácii závažia na stožiaru typu BP v dôsledku nedodržania bezpečnej vzdialenosti postihnutým zamestnancom od živých častí pod napätím utrpel úraz elektrickým prúdom s následkom smrti. Konštatoval, že na základe vykonaného vyšetrenia mal preukázané, že postihnutý zamestnanec vykonával práce s vedomím zamestnávateľa, vykonával ich týmto spôsobom aj v minulosti, z ohliadky stožiaru vyplýva, že pri regulácii závažia je vždy potrebné priblížiť sa k živým častiam na vzdialenosť menšiu ako 1,5 m, že zamestnávateľ nekontroloval a nevyžadoval dodržiavanie povinností stanovených právnymi a ostatnými predpismi na zaistenie BOZP, konkrétne STN 34 3109. Na základe skutkových zistení vyvodil záver, že v danom prípade sa práce mali jednoznačne riadiť ustanoveniami STN 34 3109, konkrétne čl. 128 písm. a/, pretože v danom prípade išlo o práce na neelektrickom zariadení - regulácia závažia stožiaru typu BP a teda bolo povinnosťou zamestnávateľa kontrolovať, či sa tieto práce vykonávali v súlade s ustanoveniami, ktoré uviedol. Na námietku žalobcu vznesenú v správnom konaní proti protokolu uviedol, že vzťah noriem STN 34 3100 a STN 34 3109 je vzťahom špeciálneho ku všeobecnému, s poukazom na úpravu jednotlivých noriem.

Proti uvedenému rozhodnutiu sa odvolal žalobca. Namietal výklad inšpektorátu práce týkajúci sa aplikácie STN 34 3109, ktorý považoval za nesprávny, s poukazom na to, že v danom prípade k pracovnému úrazu nedošlo na neelektrickom zariadení ani na zariadení vo výstavbe, ktoré ešte nebolo pripojené na napätie, ale na elektrickom zariadení na stožiaru 85C, typ stožiaru BP, preto nebola povinnosť vystaviť príkaz „B“ alebo vydať záznam o poučení. Tvrdil, že poškodený M. S. si smrť zavinil sám, keď ako osoba znalá s vyššou kvalifikáciou nedodrжал zásadné bezpečnostné nariadenia a vystúpil na stožiar zo strany trakčného vedenia a tým spôsobil, že pri vystupovaní na stožiar sa priblížil k časti trakčného vedenia pod napätím, kde sa svojím ramenom zachytil časti nosného ramena za izolátorom, čím utrpel úraz elektrickým prúdom s následkom smrti.

Žalovaný správny orgán rozhodnutím zo dňa 25. mája 2009 č. S/2009/00898-2.1 0-33/2009 (rozhodnutie napadnuté žalobou) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa - Inšpektorátu práce Košice zo dňa 23.2.2009 č. 20/09/O.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote podal žalobca žalobu, v ktorej namietal, že rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistený skutkový stav, z ktorého predmetné správne rozhodnutia vychádzali, bol v rozpore s obsahom spisu, zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci a prvostupňové rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov.

Podľa § 1 zákona č. 124/2006 Z.z. tento zákon ustanovuje všeobecné zásady prevencie a základné podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na vylúčenie rizík a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z.z. projektanti, konštruktéri a tvorcovia pracovných postupov musia vyhotoviť projekty, návrhy strojov alebo iných technických zariadení a pracovné postupy, ktoré sú určené na použitie v práci, tak, aby vyhovovali požiadavkám vyplývajúcim z právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Súčasťou týchto projektov, návrhov strojov alebo iných technických zariadení a pracovných postupov musí byť vyhodnotenie neodstrániteľných nebezpečenstiev a neodstrániteľných ohrození, ktoré vyplývajú z navrhovaných riešení v určených prevádzkových a užívateľských podmienkach, posúdenie rizika pri ich používaní a návrh ochranných opatrení proti týmto nebezpečenstvám a ohrozeniam.

Podľa § 6 ods. 1, písm. a/, i/, j/, l/, ods. 10 zákona č. 124/2006 Z.z. zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný vykonávať opatrenia so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa práce a v súlade s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, určovať bezpečné pracovné postupy, určovať a zabezpečovať ochranné opatrenia, ktoré sa musia vykonať, a ak je to potrebné, určovať a zabezpečovať ochranné prostriedky, ktoré sa musia používať, vydávať vnútorné predpisy, pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dávať pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Povinnosti zamestnancov pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pri vykonávaní potrebných opatrení neovplyvňujú zodpovednosť zamestnávateľa za plnenie povinností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z.z. zamestnávateľ je povinný sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov, najmä kontrolovať a) stav bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane stavu bezpečnosti technických zariadení; na ten účel v intervaloch určených osobitnými predpismi zabezpečovať kontrolu, meranie a hodnotenie faktorov pracovného prostredia, úradné skúšky, odborné prehliadky a odborné skúšky vyhradených technických zariadení, b) či zamestnanec nie je v pracovnom čase pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a či dodržiava určený zákaz fajčenia v priestoroch zamestnávateľa, c) činnosť zamestnanca na odlúčenom pracovisku a zamestnanca, ktorý pracuje na pracovisku sám, d) riadne používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, ochranných zariadení a iných ochranných opatrení.

Podľa § 2 ods. 1, písm. a/ bod 2 zákona č. 125/2006 Z.z. inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (§ 39 Zákonníka práce) vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia.

Podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z.z. inšpektorát práce je oprávnený uložiť pokutu zamestnávateľovi za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona, z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) alebo za porušenie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv až do 1.000.000,--Sk, a ak v dôsledku tohto porušenia došlo k smrteľnému pracovnému úrazu zamestnanca najmenej 100.000,--Sk; za nesplnenie povinností uloženej podľa § 12 ods. 2 písm. b) až i) možno pokutu zvýšiť až na dvojnásobok.

Podľa § 21 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z.z. na konanie podľa § 4 písm. e), § 6 ods. 1 písm. b), d) a e), § 7 ods. 3 písm. d), e) a i), ods. 6 písm. b) a ods. 7, § 12 ods. 2 písm. c) až g), § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní /správny poriadok/ v znení neskorších predpisov), ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na vydanie oprávnenia, osvedčenia a povolenia podľa tohto zákona.

Podľa § 3 ods. 1, 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov – správny poriadok správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 32 ods. 1, 2 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 34 ods. 1 až 6 správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka. Účastník konania je povinný navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe. Vykonávanie dôkazov patrí správne orgánu. Správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z úradnej činnosti netreba dokazovať.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 1, 3 správneho poriadku rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Odvolací súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že správne orgány oboch stupňov v predmetnej veci postupovali v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci zistili skutkový stav správne, skutkové zistenia náležite vyhodnotili a vo veci rozhodli vecne správne a v súlade so zákonom, z ktorých dôvodov súd prvého stupňa rozhodol zákonne, keď žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

Úlohou súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.). Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach (§ 247 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 249 ods. 2). Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1, veta prvá O.s.p.).

Odvolací súd taktiež zastáva názor, že v administratívnom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie správneho deliktu a uloženie sankcie zaň, je teda podstatné, či účastník správneho konania, ktorý sa mal svojím postupom dopustiť porušenia zákona, správny delikt spáchal a podmienky, za ktorých k spáchaniu došlo, ako aj následky ním vzniknuté, môžu mať vplyv na výšku sankcie, ktorú zákon predpokladá za spáchanie správneho deliktu.

Vzhľadom na uvedené súd prvého stupňa správne konštatoval, že medzi účastníkmi bol sporný predovšetkým výklad a aplikácia STN, a to v závislosti od posúdenia regulácie závažia na stĺpe typu BP ako práca na elektrickom alebo neelektrickom zariadení, od posúdenia ktorej otázky potom závisela dôvodnosť uloženia pokuty žalobcovi pre porušenie povinnosti sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie predpisov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, keďže žalobca aj v odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu najmä namietal, že neporušil žiadne predpisy a k úrazu došlo z viny zamestnanca, ktorý vzhľadom na svoju kvalifikáciu bol oprávnený pracovať samostatne, trvajúc na tom, že aplikácia článku 128 písm. a/ STN 34 3109 neprichádza do úvahy, lebo išlo o prácu na elektrickom zariadení, na ktoré sa vzťahuje STN 34 3100.

Z predloženej normy STN 34 3100 ustanovujúcej bezpečnostné požiadavky na obsluhu a prácu na elektrických inštaláciách priamo vyplýva, že je všeobecnou úpravou na úseku zabezpečenia bezpečnostných požiadaviek na obsluhu a prácu na elektrických inštaláciách s odkazom na citované normy, medzi ktoré patrí aj norma STN 34 3109, ustanovujúca elektrotechnické predpisy, bezpečnostné predpisy pre činnosť na trakčnom vedení a v jeho blízkosti, ktoré tvoria jej súčasť. Správny bol preto záver správnych orgánov oboch stupňov, že vzťah uvedených noriem STN 34 3109 a STN 34 3100 je vzťah špeciálnej úpravy k úprave všeobecnej.

Z definície pojmov v zmysle všeobecnej časti STN 34 100 vyplýva, že elektrická inštalácia je zostava vzájomne spolupracujúcich elektrických zariadení s koordinovanými vlastnosťami, ktoré slúžia na plnenie jedného alebo niekoľkých cieľov (2.1) a elektrické zariadenie je akékoľvek zariadenie, ktoré sa používa na výrobu, premenu, prenos, distribúciu alebo využitie elektrickej energie, ako sú stroje, transformátory, prístroje, meracie prístroje ochranné prístroje, zariadenia pre elektrické rozvody, spotrebiče (2.2) a **podľa 2.10 príkaz „B“ je písomný podklad o nariadených technických a organizačných opatreniach slúžiacich na zaistenie bezpečnosti pracujúcich pri práci na elektrickej inštalácii alebo v jej blízkosti.**

STN 34 100 v časti 5.3.1. imperatívnym spôsobom ustanovuje povinnosť a podmienky vydania príkazu B na práce na elektrických inštaláciách vn, vvn, a zvn a v ich blízkosti a na práce na elektrických inštaláciách mn alebo nn.

Podľa bodu 7.4.2.2. STN 34 100 pri prácach na elektrických inštaláciách v blízkosti živých častí je nevyhnutné dodržiavať minimálnu vzdialenosť ktorejkoľvek časti tela alebo s ním spojeného vodivého predmetu podľa tabuľky 2. Tieto práce smie vykonávať: a/ poučená osoba pod dozorom znalej osoby s vyššou kvalifikáciou, b/ znalá osoba s dohľadom osoby s vyššou kvalifikáciou, c/ znalá osoba s vyššou kvalifikáciou sama.

Podľa čl. 127 normy STN 34 3109 vyplýva, že všetci pracovníci železníc, ktorí pracujú na elektrizovaných tratiach ako i pracovníci, ktorí prechádzajú pri výkone služby na tieto trate z trate neelektrizovanej musia mať kvalifikáciu osoby poučenej podľa ČSN 34 3100 (bola nahradená STN 34 3100). Títo pracovníci sa môžu pri výkone služby priblížiť k častiam trakčného vedenia pod napätím do vzdialenosti 1,5 m. V žiadnom prípade sa nesmú priblížiť ani priamo ani pracovnými pomôckami či inými predmetmi na vzdialenosť kratšiu. Pre činnosť za týchto podmienok sa príkaz „B“ nevydáva.

Podľa čl. 128 uvedenej normy pre práce v blízkosti trakčného vedenia pod napätím a to vo vzdialenosti menšej ako 1,5 m avšak nie bližšie ako 0,9 m platí: a/ pre práce na neelektrickom zariadení a na elektrickom zariadení vo výstavbe, ktorá ešte nebola pripojená na napätie musí byť vydaný záznam o poučení alebo príkaz „B“ a pracovať sa môže len pod dozorom osoby aspoň znalej, b/ pre práce na železničnom zvršku a spodku čl. 112, c/ pre výmenu a čistenie svetelných zdrojov vonkajšieho osvetlenia železničných priestranstiev čl. 135, d/ pre práce na inom elektrickom zariadení (napr. osvetlenie železničného priestranstva, na oznamovacích a zabezpečovacích zariadeniach a pod.) ČSN 34 3100.

Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa z normy STN 34 3100, ktorá ustanovuje bezpečnostné požiadavky na obsluhu a prácu na elektrických inštaláciách priamo vyplýva, že je všeobecnou úpravou na úseku zabezpečenia bezpečnostných požiadaviek na obsluhu a prácu na elektrických inštaláciách, pričom v tejto norme je priamo ustanovený odkaz na citované normy, ktoré sú jej pridružené a medzi tieto patrí aj norma STN 34 3109, ktorá ustanovuje elektrotechnické predpisy, bezpečnostné predpisy pre činnosť na trakčnom vedení a v jeho blízkosti. Samotný žalobca v priebehu správneho konania ako aj v preskúmovacom konaní súdu tvrdil, že stožiar č. 85 typu BP je súčasťou trakčného nadzemného vedenia, s poukazom na definície pojmov uvedenej v bode 1.2.1. ČSN IEC 91, pričom jeho nesúhlas s právnou kvalifikáciou správnych orgánov spočíval v tom, že podľa jeho názoru tento stožiar je elektrickým zariadením ako celok, a preto v danom prípade nie je možné porušenie právnej povinnosti a uloženie sankcie, posudzovať podľa čl. 128 písm. a/ STN 34 3109. Zo skutkových zistení v danej veci vyplýva, že k pracovnému úrazu poškodeného zamestnanca žalobcu došlo pri regulácii závažia na stožiaru typu BP v dôsledku nedodržania bezpečnej vzdialenosti postihnutým zamestnancom od živých častí pod napätím. Aj podľa názoru odvolacieho súdu bezpečnostné podmienky pre činnosť na trakčnom vedení upravuje STN 34 3109, z ktorej úvodných ustanovení priamo vyplýva, že je pridružená k ČSN 31 3100 (STN 34 3100) a ktorá ustanovuje bezpečnostné predpisy pre obsluhu a prácu na trakčnom vedení a pre prácu osôb v jeho blízkosti, keďže stožiar typu BP je súčasťou trakčného vedenia. Taktiež podľa názoru odvolacieho súdu na základe logického výkladu v medziach rozumného uváženia z podstaty noriem, ktoré ustanovujú podmienky pre prácu na elektrických zariadeniach a inštaláciách, technické a organizačné opatrenia (podľa čl. 5.3.1.1. STN 34 100), vyplýva, že sa musí vydať príkaz „B“ na práce na elektrických inštaláciách vn, vvn, a zvn a v ich blízkosti a následne z pridružených noriem, že sa týkajú zariadení a inštalácií, ktoré sú v normálnej prevádzke pod napätím. Z uvedeného plynie záver, že teda podľa týchto noriem nosný prvok ako je v danom prípade stožiar trakčného vedenia, ktorý v normálnej prevádzke nie je pod napätím, sa nepovažuje za elektrické zariadenie, a preto pre výkon práce ako je regulácia závažia na stožiaru typu BP treba aplikovať čl. 128 písm. a/ STN 34 3109. Opačný výklad, teda ak by sa nosný prvok stožiaru považoval za elektrické zariadenie ako celok podľa tvrdení žalobcu, takýto výklad by mal za následok, že príkaz „B“ by musel byť vydaný pri akomkoľvek priblížení sa k stožiaru a nie ešte pri výstupe naň, čo podľa názoru súdu by v praxi nebolo ani možné.

Odvolací súd vzhľadom na uvedené dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že v danom prípade správne orgány oboch stupňov správne aplikovali slovenskú technickú normu pre posúdenie zabezpečenia a výkonu prác vykonávaných postihnutým pracovníkom a pre posúdenie splnenia organizačných a technických opatrení zo strany jeho zamestnávateľa – žalobcu.

Pokiaľ žalobca v odvolacích námietkach proti rozsudku súdu prvého stupňa vytýkal krajskému súdu, že svoje rozhodnutie zredukoval na otázku, či stožiar, na ktorom došlo k vzniku pracovného úrazu je alebo nie je elektrickým zariadením a teda preskúmal iba to, či rozhodnutia správnych orgánov vychádzali zo správneho právneho posúdenia veci, pričom ďalšími žalobnými dôvodmi, ktoré odôvodňujú zrušenie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, sa nezaoberal, odvolací súd sa nemohol stotožniť s jeho tvrdením.

Súd prvého stupňa postupoval v danej veci správne, keď pri súdnom prieskume zameral svoju pozornosť predovšetkým žalobnej námietke nesprávneho právneho posúdenia veci správnymi orgánmi oboch stupňov, keďže vyriešenie právnej otázky týkajúcej sa

aplikácie slovenskej technickej normy bolo rozhodujúce pre právne posúdenie porušenia alebo neporušenia právnej povinnosti žalobcom v súvislosti s výkonom prác postihnutého pracovníka, pri ktorých utrpel úraz s následkom smrti. Pokiaľ ide o ostatné žalobné námietky, a to zisťovanie skutkového stavu, nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa sa zaoberal aj ostatnými žalobnými námietkami vznesenými v žalobe, avšak súd ich nepovažoval za dôvodné, pretože žalobca ich neuplatnil v odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa.

V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1, veta prvá O.s.p.). Zo skutkových zistení v danej veci vyplýva, že žalobca v odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu namietal len právne posúdenie veci prvostupňovým správnym orgánom. Vo svojom odvolaní nenamietal nedostatočne zistený skutkový stav, že zistený skutkový stav je v rozpore s administratívnym spisom a ani, že prvostupňové správne rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Z uvedených dôvodov odvolací správny orgán sa nemohol uvedenými námietkami zaoberať a pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil prvostupňový správny orgán, posudzujúc jeho zákonnosť len v rozsahu vznesenej námietky žalobcom v odvolaní a t.j. posúdenie právnej otázky týkajúcej sa aplikácie STN vo vzťahu k porušeniu právnej povinnosti žalobcom, za čo mu bola uložená administratívna sankcia. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa ako aj odvolací súd na uvedené námietky vznesené žalobcom až v žalobe proti rozhodnutiu žalovaného správneho orgánu nemohol prihliadať.

V tejto súvislosti však odvolací súd poznamenáva, že pre správne posúdenie právnej otázky týkajúcej sa správnosti aplikácie technickej normy pre dodržanie technických a organizačných opatrení zamestnancami žalobcu v súvislosti s predmetným pracovným úrazom, je aj preskúmanie postupu správneho orgánu pri zisťovaní skutkového stavu v danej veci a v rámci toho aj preskúmanie, či skutkové okolnosti, ktoré boli rozhodujúce pre vydanie administratívneho rozhodnutia, vyplývajú z obsahu administratívneho spisu. V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že správny orgán prvého stupňa si zadovážil relevantné dôkazy pre rozhodnutie, ktoré aj vyplývajú z obsahu administratívneho spisu, vo veci zistil náležité skutkový stav v súlade s § 3 v spojení s § 32 ods. 1 správneho poriadku, vo veci rozhodol v zmysle § 46 správneho poriadku zákonne a svoje rozhodnutie aj riadne odôvodnil podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, keď v odôvodnení uviedol opis skutku, ktorým došlo k porušeniu právnej povinnosti, dôkazy z ktorých vychádzal, právne zdôvodnenie použitých právnych predpisov, v zmysle ktorých rozhodol a súčasne sa vyporiadal s námietkou žalobcu týkajúcou sa nepoužitia namietanej STN 34 3100. Pokiaľ žalobca v žalobe namietal, že protokol o vyšetrení príčin vzniku závažného pracovného úrazu nie súčasťou predmetného rozhodnutia, pričom správny orgán prvého stupňa sa odvoláva na porušenie povinností uvedených v tomto protokole, odvolací súd nemohol prihliadnuť ani na túto námietku. Protokol o vyšetrení príčin vzniku závažného pracovného úrazu v danej veci nie je možné považovať za súčasť rozhodnutia správneho orgánu, avšak treba ho považovať za dôkazný prostriedok podľa § 34 ods. 1 správneho poriadku, ktorý v danom prípade bol jedným z dôkazov preukazujúcich skutočnosti v ňom uvedené. Správny orgán prvého stupňa v odôvodnení aj konštatuje, že vychádzal z dôkazných prostriedkov majúcich dostatočnú dôkaznú hodnotu, najmä z protokolu. Vzhľadom na uvedené teda odvolací súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že žalovaný správny orgán postupoval v správnom konaní v súlade s právnou úpravou ustanovenou v §§ 53 a nasl. správneho poriadku, keďže rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil.

Odvolací súd z uvedených dôvodov preskúmajúc napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolacích dôvodov namietaných žalobcom v odvolaní, dospel k záveru, že pokiaľ aj súd prvého stupňa zameral svoju pozornosť predovšetkým k námietke žalobcu, týkajúcej sa právneho posúdenia veci, považujúc ju za rozhodujúcu pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, a náležite sa nevysporiadal s ostatnými námietkami žalobcu vznesenými v žalobe, sa nedopustil takého pochybenia, ktoré by malo za následok nezákonnosť napadnutého rozsudku.

Vzhľadom na uvedené pokiaľ krajský súd žalobu zamietol, rozhodol vo veci správne a v súlade so zákonom, z ktorých dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a v spojení s § 219 ods. 1, 2 potvrdil.

Odvolací súd o náhrade trov konania rozhodoval v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 2 a s § 250k ods. 1. Žalobcovi nepriznal náhradu trov konania, pretože bol v tomto konaní neúspešný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 23. februára 2011

**JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth